

## แยกถูก-ผิด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

**ถาม :** เรื่อง “ถามแยกกาย แยกใจ”

๑. คำว่า “แยกกาย แยกใจ” คือถอดจิตใช่ไหมคะ ไม่ใช่นั่งหลับตาแล้วให้ความคิดหรือใช้คำบริกรรมว่ากายนี้ไม่ใช่เรา เวลาที่ทุกข์ เช่น เจ็บไข้ได้ป่วย แยกกาย แยกใจ ขอให้ความทุกข์น้อยลง (หลวงพ่อมีกะโหลกเทศน์ถึงหลวงปู่มั่นแยกกาย แยกใจ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

๒. ฟังนิทานชาดก ๕๐๐ ชาติจากมือถือ แต่เป็นนิทานที่มาจากวัดหนึ่งที่มีปัญหาอยู่ หนูจะเข้าข่ายที่ว่า คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล คบคนพาล พาลพาไปหาผิดไหมคะ

๓. ไม่ถึงทุกข์ ไม่เห็นธรรม เวียนว่ายตายเกิด เกิด แก่ เจ็บ ตายนี้ทุกข์จริงๆ ได้อธิษฐานจิตว่า ถ้าหายจากโรคภัยไข้เจ็บแล้วจะไปปฏิบัติธรรมที่วัดหลวงพ่อกว้างขึ้น ขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อสว่างกุญชรอันวิเศษให้ผู้หญิงเรามีโอกาสปฏิบัติธรรมแบบนี้เจ้าค่ะ

๔. ดวงวิญญาณเราอยู่ในวัฏสงสาร ๓๑ ภูมิ นั้น พระอรหันต์ซึ่งนิพพานแล้ว เห็นอวัฏสงสารแล้ว อยู่ที่ภูมิไหน ที่ไหนคะ เพราะนิพพานไม่สูญอยู่แล้วเจ้าค่ะ

๕. พระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะที่ว่าเบี่ยงซ้ายเบี่ยงขวานั้นดูอย่างไรคะ หนูแยกไม่ออกว่าซ้ายมือหรือขวามือเป็นองค์พระสารีบุตร องค์ไหนเป็นพระโมคคัลลานะ คือถ้าดูจากคนเราซ้ายขวากับทิศทางที่พระพุทธเจ้าหันหน้ามาเป็นตรงกันข้ามพอดีค่ะ

๖. ถ้าคุณพ่อคุณแม่ดื่มเหล้าเล่นการพนัน ลูกหลานตำหนิคุณพ่อคุณแม่มันจะบาปไหมคะ แล้วเถียงพ่อเถียงแม่บาปไหมคะ ความคิดและหน้าที่การงานของแต่ละวันมันเปลี่ยนกะบางที่เราเถียงกันหนักๆ เข้าถึงขั้นทะเลาะกัน เรารู้แล้วว่าผู้ใหญ่ทำผิด แต่เขาไม่รู้สึกรู้สัแล้วเถียงกันอย่างนี้กับพ่อแม่จะบาปไหมคะ

หลวงพ่อบอกเสมอว่า การปฏิบัติธรรมต้องมีครูบาอาจารย์ที่ดี ระวังปฏิบัติ ไม่อย่างนั้น ผิดๆ ถูกๆ ไม่ได้อะไรเลย

ถ้าข้อใดที่หลวงพ่อบอกว่าไม่สมควรถามหรือไม่ประสงค์ตอบคำถามนี้ ก็แล้วแต่ความเมตตาของหลวงพ่ोज้าค่ะ หากคำพูดคำใดและความคิดใดที่ล่วงเกินหลวงพ่อบุญขอให้อโหสิกรรมด้วยเจ้าค่ะ

**ตอบ :** นี่คำถามเนาะ “๑. คำว่า “แยกกาย แยกใจ” คือถอดจิตใช่ไหมคะ ไม่ใช่ นั่งหลับตาแล้วให้ความคิด หรือใช้คำบริกรรมว่ากายนี้ไม่ใช่เราๆ”

ไฉนพูดถึงว่า โดยธรรมชาติ โดยความทั่วไป โดยความรู้สึกของคน คนถ้ามีความรู้สึก เวลาฝึกหัดนั่งสมาธิ ฝึกหัดนั่งสมาธิ คนเราที่เรารปรารถนาความดี เราต้องการความดี เวลานั้นสมาธิ ถ้าจะใช้คำว่า “โหดร้าย” หรือว่ามันใช้การบังคับจิต มันทรมานมาก นี่พูดถึงว่าคนที่ไม่ปรารถนาสิ่งใดนะ

แต่มันมีคนจำพวกหนึ่ง คนจำพวกหนึ่งทำอะไรมันก็จะลง ทำอะไรมันก็จะเป็นสมาธิ มันจะรับรู้สิ่งใด แล้วคนพวกนี้ส่วนใหญ่แล้วเขาจะทำสมาธิได้ เขาจะรู้เหตุการณ์ต่างๆ ได้ แล้วพวกนี้เขาจะมาทนายหัก ส่วนใหญ่เขาจะทนายหักว่าไฉนนั้นเป็นไฉนนี้ ไฉนนี้เป็นไฉนนั่น ไฉนที่ไม่เป็นสงสัยไปหมดนะ นี่คำว่า “สงสัยไปหมดนะ”

“คำว่า “แยกกาย แยกใจ” คือถอดจิตใช่ไหมคะ”

คำว่า “ถอดจิตๆ” คนเราจิตใจของคนมันไม่เหมือนกัน จิตใจของคนบางคนสร้างอำนาจวาสนาสั่งใดมาเขาสามารถควบคุมเขาดูแลใจของเขาได้ แต่ถ้าเขาไม่มีอำนาจวาสนาเขาก็อยู่ได้แค่นั้นนะ ในปัจจุบันนี้ในเว็บไซต์เยอะแยะเลย เว็บไซต์อะไรนะ พิสูจน์ฝีมือตอนนี้มากมายเลย ไฉนพวกที่เป็นเจ้าของเว็บไซต์ๆ มันเป็นประเภทนี้ ประเภทว่า ดูจิตถอดจิตอะไรต่างๆ ไปเรื่อยแปด แต่มันเป็นเรื่องของโลกใจ เรื่องของโลกมันไม่ใช่เรื่องพระพุทธศาสนาเลย

ถ้าเรื่องของพระพุทธศาสนา ท่านสอนให้ทำความสงบของใจ คือทำสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบใจของเราเข้ามาเพื่อหัวใจของเรา เพื่อความสุขความทุกข์ในใจของ

เรา เพื่อให้มีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมาในใจของเรา ไม่ได้ให้ไปตรวจสอบไปทดสอบอะไรกับใครทั้งสิ้น

แต่ใ้พวกทดสอบตรวจสอบสิ่งต่างๆ พวกนั้นนั่นมันเป็นเรื่อง ถ้าภาษาเรามันเป็นเรื่องไสยศาสตร์ไง เป็นเรื่องการทายโชคชะตา เป็นเรื่องทายหักความบาปกรรมของคน แก่กรรมๆ ก็เลยกลายเป็นเหยื่อ กลายเป็นอยู่อย่างนั้นนั่นะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ สอนชาวพุทธนะ ให้ถือไตรสรณคม ให้ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ให้มีศีล ๕ เข้าขึ้นมาจะมากจะน้อยเราทำบุญตักบาตรไปแล้วอุทิศส่วนกุศลที่ว่ามีเวรมีกรรม มีทุกข์มียาก ต่างๆ อุทิศส่วนกุศลไปบ้าง ทำบุญทำทานขึ้นมาแล้วให้เราได้ประสบการณ์ความสุขในชีวิตของเราบ้าง

ใ้ที่ว่าไปแก่กรรมๆ นั่นนั่นะ มันเหมือนกับเราถ่มไม่เต็มหมอก แก่กรรมจากหมอดูคนนี้ก็จะไปคนโน้นๆ คนนี้ก็บอกอย่างหนึ่ง คนโน้นก็บอกอย่างหนึ่ง มันผลาญเงินผลาญทอง ผลาญเวลาเราไปหมดสิ้นเลย

แต่ถ้าเราเป็นชาวพุทธนะ เราถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ในบ้านเรา เราทำวัตรสวดมนต์ เรากราบพระที่ไหนก็ได้ให้เป็นสิริมงคลกับชีวิต ฟังสิ เป็นสิริมงคลกับชีวิตไง เราเคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราเคารพพุทธะในใจของเรา เราเชื่อมั่นในสังฆกรรม เราไม่เชื่อมั่นใครจะมาทายโชคชะตาทายหักของเรา

นี่พูดถึงว่าการถอดจิตไง นี่คำถามนะ “การแยกกาย แยกใจ คือการถอดจิตหรือไม่”

ไม่ใช่เลย การถอดจิต การรู้ต่างๆ มันเป็นเรื่องอีกเรื่องหนึ่ง เวลาคนที่ฝึกหัดภาวนานะ มีพระหลายองค์เคยมาหาเราบอกว่า เวลาเขาทำสมาธิพุทโธๆ ไป เห็นจิตของเขาหลุดออกจากร่างของเขาไป ออกจากร่างนี้ไปเลยนะ เหมือนคนอีกคนหนึ่งออกไปเป็นนามธรรมแล้วมองมาที่ร่างกายเขา แล้วจะรู้เรื่องนั้นเรื่องนี้ ทายโชคชะตา โอ้โฮ! มีคนนับถือ นับถือไป ตอนนี่สึกไปหมดแล้ว ถ้ามันดีงามขึ้นไปทำไมเขาไม่พัฒนาเป็นพระที่ดีขึ้นมาละ

เขาเป็นพระอยู่แล้ว เขาถอดจิตได้ แต่ตอนนี่สึกไปหมดแล้ว สึกไปหมดแล้ว มันเป็นเรื่องโลกๆ ใจ มันเป็นเรื่องฉานโลกีย์ต่างๆ มันอยู่ที่ว่าสหายของคนที่ทำของเขาได้อย่างนั้นนั่นะ

นี่พูดถึงคำว่า “แยกกาย แยกใจ”

คำว่า “แยกกาย แยกใจ” นะ มันอยู่ที่วุฒิภาวะของคนที่สูงส่งหรือคนที่ต่ำต้อย ถ้าแยกกาย แยกใจ เวลาคนที่เขาวางยาสลบมันก็แยกกาย แยกใจ การแยกกาย แยกใจ เวลาคนทำสมาธิได้ สมาธิถ้ามันลงสู่สมาธิแล้วสมาธิไม่รับรู้เรื่องกายเลยก็มี

แยกกาย แยกใจมันอยู่ที่วุฒิภาวะของคนที่สูงหรือต่ำขนาดไหน มันอยู่ที่อำนาจวาสนา ใจ ถ้าอำนาจวาสนาสั่งที่รู้ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นปวงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันทั้งสรรเสริญเย็นยอดตัวเอง ถ้ามันวิตกกังวลมันก็รัดคอมันตาย รัดคอมันตายคือความสงสัยนั้นมันรัดคอจนไปไหนไม่รอด

นี่ไง “แยกกาย แยกใจ คือการถอดจิตใช้ใหม่คะ หรือการใช้นั่งหลับตาแล้วใช้คำบริกรรมว่ากายนี้ไม่ใช่เราๆ”

กายนี้ไม่ใช่เรา ถ้าเป็นชาวพุทธ พระพุทธศาสนาสอนถึงการเวียนว่ายตายเกิด ถ้าการเวียนว่ายตายเกิดขึ้นมา เราเกิดมาเป็นสมมุติ สมมุติเป็นภพชาติหนึ่ง แล้วเราก็ตัดสิ้นชีวิตนี้ไป

ฉะนั้น ถ้าเราจะเป็นคนที่มีสติปัญญา เขาบอกว่า เรามาอาศัยเขาอยู่ชั่วคราว กายนี้ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย นี่เป็นการท่องบ่น เป็นการพยายามท่องบ่นให้จิตใจเราเชื่อให้เห็นตามความเป็นจริงในธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าไม่ใช่ของเรา แต่มันเชื่อใหม่ละ มันก็ไม่เชื่อ มันก็พูดที่ปากนี้ นี่พูดที่ปากใจ

ฉะนั้นบอกว่า การแยกกาย แยกใจ มันเป็นความรู้สึกใจ รู้สึกของคนว่ามันแยกเป็นอุปาทาน แยกโดยจินตนาการ แยกย่อยแปด ใ้พวกนี้มันเป็นพวกที่ว่าคนที่ไม่มีอำนาจวาสนา คนที่ไม่มีอำนาจวาสนาจะเชื่ออะไรเรื่องพื้นๆ ตื้นๆ กับเรื่องจิตวิญญาณ เรื่องโลก ได้แค่นี้

แต่ถ้าคนเชื่อในพระพุทธศาสนา นี่มันเป็นเราทั้งสิ้น มันเป็นเราอยู่แล้ว พอเป็นเราอยู่แล้ว เราศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้าแล้วเราก็พยายามจะประพฤติปฏิบัติ แล้วเราเกิดอริยสัจ ในใจของเรา เกิดอริยทรัพย์ในใจของเรา มันจะทำความสงบเข้ามา แล้วถ้ามันเห็นกายแล้วมันยกขึ้นสู่วิปัสสนา

เวลาจะแยกมันไปแยกก็ตรงนั้นนะ แยกโดยภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากจิตที่มันสงบระงับแล้ว ถ้ามันเห็นกาย มันวิเคราะห์หิวภัยของมัน มันเห็นโทษของมัน เห็นการผูกมัดสังโยชน์ที่มันมัดกายกับใจไว้เป็นอันเดียวกัน มันไปพิจารณาตรงนั้นนะ มันไปแยกแยะกันด้วยมรรค ๘ ด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากจิตที่สงบแล้ว มันยกขึ้นสู่วิปัสสนา

นี่พูดถึงพระพุทธานุสาสนา มันก็ต้องมีวุฒิภาวะที่สูงขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง ว่าจิตเราจะสงบหรือไม่ สงบแล้วเราจะทำอย่างไร

ที่ถามว่าแยกกาย แยกใจ นี่พูดถึงโดยสามัญสำนึกของมนุษย์ ฉะนั้น เขาบอกว่า ถ้าเวลาเจ็บไข้ได้ป่วย การแยกกาย แยกใจ เพื่อให้มันทุกข์น้อยลง แล้วมันก็วงเล็บไว้ว่า ตั้งแต่หลวงพ่otechniqueตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรื่องหลวงปู่มัน

เราพูดถึงเรื่องหลวงปู่มัน เพราะมีพระหรือนักปฏิบัติมากมายเข้าใจผิดเรื่องธรรมโอสธๆ ธรรมโอสธ เวลาครูบาอาจารย์ของเราเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ถ้ามีกำลัง เขาใช้ธรรมโอสธไปรักษา ความเจ็บไข้ได้ป่วยนั้นหายเลย

แต่หลวงตาท่านก็เคยทำบ่อย แล้วท่านสั่งลูกศิษย์ไว้เลย คนจะทำอย่างนี้ได้ต้องจิตใจมันคงนะ จิตใจเข้มแข็ง ถ้าจิตใจไม่มันคง จิตใจไม่เข้มแข็ง ไม่ต้องทำ ไปหาหมอเถิด เพราะอะไร เพราะเวลาทำไปแล้วมันรักษาไม่ได้ พอรักษาไม่ได้ขึ้นมา โรคภัยไข้เจ็บมันก็รุนแรงขึ้น เวลารุนแรงขึ้นแล้วพ่ายแพ้ก็จะไปหาหมอ หมอมันก็ตำหนิเอา “ปล่อยจนขนาดนี้ค่อยมาหาหมอ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วก็ไม่มาหาหมอ”

ไอ้พวกที่มันไม่เอาไหนมันดีแต่ไม้ เริ่มต้นนะ “ธรรมโอสธๆ แหม! จะปฏิบัติ” เวลาไปแล้วมันสู้ไม่ได้หรอก พ่ายแพ้ย่อมดนะ นี่ธรรมโอสธ ฉะนั้น เวลาพระหรือนักปฏิบัติมีความเข้าใจที่ผิดพลาดเรื่องอย่างนี้เยอะมาก

ธรรมโอสธเป็นธรรมโอสธ แต่เวลาเราพูดถึงหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านก็เจ็บไข้ได้ป่วย เวลาท่านไปอยู่ที่ถ้ำสาริกา ท่านเป็นโรคเสียดท้อง ท่านมีโรคประจำตัวของท่านอยู่แล้ว แล้วท่านก็ตัณยาสมุนไพรรักษาของท่าน

ยาสมุนไพรมีไว้ เอาไว้ให้ท่าน ต้มน้ำแล้วก็ใช้ยาสมุนไพรมัน พอใช้ไปมาก ๆ เข้ามัน  
ดื้อยา พอมันดื้อยา มันไม่รู้สึคว่ามันจะดีขึ้น ท่านเลยตัดสินใจ โยนทิ้งหมดเลย แล้วกลับมา  
ภาวนา

ทีนี้คำว่า “ภาวนาของหลวงปู่มั่น” ท่านภาวนาแยกแยะเรื่องกายของท่านด้วย ร่วมกับ  
ความเจ็บไข้ได้ป่วยด้วย ฉะนั้น เวลาท่านพิจารณาของท่านจนด้วยมรรคด้วยผล ด้วยความ  
ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตามความเป็นจริงโดยการพยายามของท่าน

เพราะว่ามันไม่มีใครบอกใครสอน มันไม่มีใครบอกวิธีการ ท่านต้องแสวงหา ท่านต้อง  
ค้นคว้าของท่านเอง เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาท่านก็พิจารณาของท่าน แยกกาย แยกใจ แยก  
ธาตุ แยกขันธ แล้วมันมีโรคภัยไข้เจ็บอยู่ด้วย เวลามันแยกออกหมด มันแยก กายกับจิตแยก  
ออกจากกัน จิตนี้รวมลงหมดเลย

นี่เราพูดถึงหลวงปู่มั่น ถึงบอกว่า ท่านพิจารณาเป็นอริยสัจ แยกกาย แยกใจ นี่แยกกิเลส  
แต่เจ็บไข้ได้ป่วยนี้มันเป็นเรื่องโรคประจำตัว

แยกกาย แยกใจมันเป็นการแยกเรื่องสังโยชน์ การผูกมัดระหว่างสังโยชน์ที่มันรัดกิเลส  
กับหัวใจไว้เป็นอันเดียวกัน เวลามันแยกออก กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ เวลาแยก  
กาย แยกจิตข้าต่อไป กายกับจิตแยกออกจากกันโดยธรรมชาติของมัน แล้วจิตนี้รวมลง แล้ว  
เวลาหลวงตาท่านพิจารณาของท่านได้อย่างนี้เหมือนกัน แล้วท่านก็ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่นไป  
รายงานผลกับหลวงปู่มั่น

หลวงปู่มั่นบอก “เออ! เป็นเหมือนเราเลย เป็นเหมือนเราที่ถ้ำสาริกา แต่ของเรามียักษ์  
ของมหาไม่มียักษ์”

คำว่า “มียักษ์หรือไม่มียักษ์” มันเป็นเรื่องอำนาจวาสนา เรื่องจิตใจที่ยิ่งใหญ่กว่า อำนาจ  
วาสนาบารมีที่ยิ่งใหญ่กว่ามันรู้มันเห็นที่ลึกซึ้งกว่า แล้วมันไปเห็นยักษ์ “ของมหาไม่มี”

นี่เราพูดเพราะอะไร เพราะพระ พระฟังแล้วไม่เข้าใจ แล้วตอบว่าเป็นไฉนนั้นๆ เราก็เลย  
เอาประเด็นนี้มาให้เปรียบเทียบระหว่างที่ว่าขณะที่หลวงปู่มั่นท่านแยกกาย แยกใจ จิตท่านรวม  
ลง มันมีเจ้าที่ สิ่งที่มากราบขอขมาท่าน

แต่เวลาของหลวงตาของท่านก็เป็นเหมือนกัน แต่ท่านแยกกาย แยกใจออกจากกัน แล้วรวมลง มีความสุขมาก มันรู้ผลของมัน สัญโยชน์มันขาดของมันออกไป ท่านไปรายงานใจ

เราถึงบอกว่า เวลาทำแล้วมันไม่เหมือนกัน แม้แต่ประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน แต่ผลที่ได้รับลึกซึ้งกว้างขวางแตกต่างกัน แล้วได้ผลที่แตกต่างกัน แยกกาย แยกใจ

การแยกกาย แยกใจ มันแยกตั้งแต่เรื่องทำสมาธิก็แยกได้ ทำสมาธิ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อปัณาสสมาธิ เวลาอปัณาสสมาธิ จิตเข้าสมาธิแล้วมันไม่รับรู้เรื่องกายนี้เลย มันสักแต่ว่ารู้ในตัวขจิต มันไม่ปรากฏเรื่องของร่างกายเลย นั่นก็แยกได้ ถ้าแยกได้อย่างนั้น บอกการแยกกาย การแยกกาย แยกใจ อยู่ที่ว่าวุฒิภาวะของคนมากน้อยขนาดไหน

เพราะเขายืนยันว่า หลวงพ่อเทศน์เรื่องหลวงปู่มั่น

หลวงปู่มั่นนี้เราเอามายืนยันว่าหลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ หลวงตาพระมหาบัว ท่านก็เป็นพระอรหันต์ แล้วเวลาท่านประพฤติปฏิบัติกันไปไล่ตามกันไป แต่ความรู้ที่มันกว้างแคบแตกต่างกัน มันแตกต่างกันตรงนั้น มันแตกต่างกันตรงนั้น แต่ขั้นไหน ระยะไหน ใช้อย่างนี้มันสำคัญ มันสำคัญนะ

ฉะนั้น คำถาม เขาบอกว่า “แยกกาย แยกใจ คือถอดจิตใช่ไหมคะ”

ไม่ใช่ แยกกาย แยกใจ แบบทำสมาธินั่นก็เรื่องหนึ่ง แยกกาย แยกใจ ถอดจิต จิตที่มันถอดออกไป ใสนั้นมันเป็นปรากฏการณ์ของจิตนะ มันเป็นจิตนิสัยนะ มันไม่ใช่อริยสัจ ไม่ใช่มรรค

ทีนี้ว่า เวลานั้นหลับตาไปแล้ว กายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย ใสนี้เป็นการท่องเที่ยว เป็นการท่องเที่ยวบริกรรมว่าไม่ใช่ของเรา นั่นก็ไม่ใช่ของเรา แต่ใจมันก็ว่าของเรา

ใสนี้เป็นคำบริกรรม ใสนี้ถ้าจะแยกจริงมันต้องจิตสงบระงับขึ้นมา มันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ปุถุชน กัลยาณชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคล ๔ คู่ หัวใจที่มันพัฒนาขึ้นเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปมันมีมรรคมีผล นี่พูดถึงว่าตามความเป็นจริงใจ

ทีนี้ว่า การแยกกาย แยกจิต เมื่อก่อนโดยโวหารของกรรมฐานก็บอกว่า การแยกกาย แยกใจ มันผ่านโสดาบันไปแล้ว ทีนี้เราก็บอก ใครมาก็บอก “ฉันแยกกาย แยกใจได้แล้ว ฉันแยกกาย แยกใจได้แล้ว”

แยกอย่างไรละ เด็ๆ มันนอนหลับมันก็แยก มันไม่รู้รู้อะไรหรอก การแยกแบบปุณณ การแยกแบบโลกๆ การแยกแบบสมาธิ การแยกแบบอุปาทาน การแยกจากจินตนาการ ร้อยแปด

แต่ถ้ามันละกายได้จริง แยกกายกับจิตได้จริง โอ้โฮ! มันเป็นคนบุคคลหลายชั้นนะ นี่เป็นคำพูดของกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ที่ท่านสนทนาธรรมกันนะ คนที่มีคุณธรรมในหัวใจส่วนใหญ่แล้วจะอ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนน้อมถ่อมตนเพราะไม่พูดให้มันแบบดุนิ่งยิ่งใหญ่ แต่พอมันพูดแบบอ่อนน้อมถ่อมตนว่า อย่างนี้ ระดับนี้ มีความรู้อย่างนี้ เวลาครูบาอาจารย์ท่านสนทนากัน ท่านพยายามอ่อนน้อมถ่อมตน

ทีนี้ไอคนที่ไปแอบฟังมาหรือได้ฟังท่านมาก็บอกเลย “อย่างเรานี้แยกกาย แยกใจ”

แยกที่ไหน นอนหลับไป กลับไปก็นอนหลับคร่ำๆ แยกหมดเลย แยกอะไร มันไม่มีเหตุมีผล ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีเหตุมีผล แล้วครูบาอาจารย์ท่านทำ เขาถามกันที่เหตุการณ์กระทำอันนี้

นี่พูดถึงว่า การแยกกาย แยกใจ การถอดจิต กายนี้ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย ที่ว่าแยกกายแบบหลวงปู่มั่น

นี่พูดถึงมันฟังมามากมาย แต่วางไว้ ใครพูดอย่างไรมันก็ดูดีภาวะคือความรับรู้เขาแค่นั้น เขาเชื่อแค่นั้น ความหมายเขาแค่นั้น

แต่กรรมฐาน เวลาว่างกรรมฐานนะ ละกายได้แล้วผ่านเป็นขั้นหนึ่ง กายกับจิตแยกออกจากกัน ผ่านอีกขั้นหนึ่ง ละอสุภะ เข้ารู้ของเขา แค่ว่าพูดคำเดียวเขารู้เลยว่ามันเป็นอย่างไร แล้วมันมีเหตุผลอย่างไร แล้วสำคัญที่คุณสมบัตินี้ ถ้าแยกกาย แยกจิตได้จริง มันต้องร่มเย็นเป็นสุข มันต้องมีศีลมีธรรม



ไฉนนี้แยกกาย แยกจิตแล้วอย่างกับใจอย่างนี้ มันแยกกาย แยกจิตตรงไหนวะ ไฉนนี้โทษประหารใจ ตัดคอ แยกกาย แยกจิตคือตัดคอ โทษประหาร จบ

“๒. ฟังนิทานชาดก ๕๐๐ ชาตจากมือถือ แต่เป็นนิทานจากวัดหนึ่งที่มีปัญหาอยู่ หนูจะเข้าข่ายคบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล คบคนพาล พาลพาไปหาผิดหรือไม่เจ้าคะ”

อันนี้มันอยู่ที่เรามีสติสัมปชัญญะคัดเลือกได้ อะไรที่เป็นประโยชน์ เราใช้ประโยชน์ เราอาศัยสิ่งนั้น แต่เรามีจิตใจระลึกลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ที่เป็นรัตนตรัยของเรา เป็นที่พึ่งที่อาศัย แล้วอย่างอื่นเรามองข้ามไป อย่าไปสนใจ

เรารู้อยู่แล้ว วัดที่มีปัญหา ถ้ามีปัญหาแล้วเราจะไปเอาบาปอกุศลใส่ในหัวใจเราทำไม ในหัวใจของเรามันก็มีทุกข์มียากพอแรงอยู่แล้ว สิ่งใดที่มันไม่เป็นธรรม เราไม่ไปข้องแวะ ไม่ไปข้องแวะให้มันเป็นอกุศล เป็นความเศร้าหมอง เป็นความเศร้าหมองในใจของเรา ถ้าเรารู้จริงเราวางซะ อย่าไปยุ่งกับเขา

“๓. ไม่ถึงทุกข์ ไม่เห็นธรรม เวียนว่ายตายเกิด เกิดแต่เจ็บตายนี้ทุกข์จริงๆ ได้อธิษฐานว่า ถ้าหายจากโรคภัยไข้เจ็บแล้วจะไปปฏิบัติที่วัดหลวงพ่อกี่ให้มากขึ้น กราบขอบพระคุณหลวงพ่อบามากที่สร้างกุญแจไว้ให้”

ไม่เก็บตั้งคัด้วย มีข้าวให้กินอีกต่างหาก ขอให้ปฏิบัติเถอะ เพราะครูบาอาจารย์ของท่านปรารถนาตรงนี้ เวลาท่านพูดนะ หลวงตา “มาวัด มาวัดให้เอาหัวใจมา”

หัวใจนั้นนะเอามาประพาศปฏิบัติ หายใจเข้านี้กพุทธ หายใจออกนี้กโธนั้นนะ ไม่คิดตั้งคัด้วย แล้วส่งเสริมอีกด้วย เพราะต้องการให้ชาวพุทธร่มเย็นเป็นสุข ต้องการให้ศาสนานี้แจ่มแจ้งขึ้นมาให้มันเป็นธรรมสัจธรรม นี่พูดถึงความความเป็นธรรมนะ

แต่คนที่เขาไม่เห็นกับความเป็นธรรม เขาต้องการเอาความสะดวกเอาความสบาย ไฉนนั้นให้เขาไปพักรีสอร์ต ไปหาที่พักข้างนอก

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ มันเห็นแล้วมันเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าที่ไหน เห็นคุณค่าจนควบคุมตัวเราใจ ไม่ให้เราฟุ้งเฟ้อ ไม่ให้เราเอาแต่ใจ ไม่ให้เราออกนอกกลุ่มนอกลู่นอกทาง ความจริงมันเป็นอย่าง

นี้ แค่นี้ มีดแล้วสว่าง สว่างแล้วมีด แค่นี้ แล้วเราจะเอาความจริง เราจะอยู่กับความจริง เราจะหาความจริง เราเอาชีวิตเราเข้าสู่ความจริง แค่นี้ แล้วปฏิบัติไปมันจะประสบความสำเร็จ

“๔. ดวงวิญญาณเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร ๓๑ ภูมินั้น พระอรหันต์ซึ่งนิพพานแล้วเหนือวัฏสงสารแล้ว อยู่ที่ภูมิไหน ที่ไหน เพราะนิพพานไม่สูญอยู่แล้วเจ้าคะ”

ก็ที่ผ่านมาไม่สูญอยู่แล้วมันไม่สูญ มันก็จบไป สูญจากกิเลส สูญจากกิเลส สูญจากกิเลส วัฏฏะ แต่นิพพานก็คือนิพพาน ก็อยู่ที่นิพพานไป แล้วพูดไปแล้วเดี๋ยวมันจะเป็นประเด็น เพราะพูดไปแล้วเดี๋ยวก็เขียนมาถามอีก “วันนั้นหลวงพ่อบอกว่าอย่างนั้นนะ หลวงพ่อว่าอย่างไร” เออ! จบ

เวลาหลวงพ่อบอกว่าท่านพูดนะ เวลาสิ้นกิเลสไปแล้วนะ สิ้นสงสัย ไม่สงสัยแล้วไม่ถาม ไม่พูด ไม่บอก เจียบ

หลวงปู่มั่นเวลาท่านพูดต่อหน้าหลวงตา “แม้แต่อยู่หน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่ถาม” ไม่ถามว่านิพพานอยู่ที่ไหน ไม่ถามอะไรเลย แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านรู้อยู่แล้ว

เวลาพระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลนะ มีพระไปโจษเรื่องอาบัติ เรื่องต่างๆ แล้วก็เวลาโจษแล้วพระพุทธานุเจ้าท่านเป็นธรรม ท่านก็เรียกประชุม เวลาท่านเรียกประชุมนะ ไ้คนที่โดนโจษก็จะพูดว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็รู้อยู่แล้วว่าข้าพเจ้าเป็นอย่างไร”

เป็นพระอรหันต์ที่นิพพานแล้วก็รู้จริงๆ แต่เขาโจษ พอเขาโจษขึ้นมาแล้ว แล้วก็สอบสวน สอบสวนแล้วก็บริสุทธิ์ไง สอบสวนแล้วไม่มี

พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลที่เป็นพระที่ดั่งาม แล้วให้พวกพระที่เป็นพระพาลโจษ โจษไปฟ้องพระพุทธานุเจ้า โจษพระองค์นั้นเยอะเยอะไปหมด แล้วพระอรหันต์เขาก็รู้อยู่แล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอบสวนก็สอบสวนเพื่อให้เห็นความเป็นจริงเท่านั้นเอง แต่พระที่โดนโจษก็จะบอกว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็รู้อยู่แล้ว”

รู้ รู้แล้ว ถ้าเขาบอกว่าไฉนพระอรหันต์ เรายับประกัน มันเหมือนกับเข้าข้าง ธรรมะไม่พูดว่า ลำเอียงเพราะรัก ลำเอียงเพราะชัง ลำเอียงเพราะว่าเป็นพระอรหันต์ ไม่ใช่ ท่านพูดให้เป็นความจริงในวินัย จบ

“๕. พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ที่ว่าเบื่อง่าย เบื่องขว”

ไฉนมันเป็นปัญหา ปัญหาแค่นี้ทาง แต่คำว่า “เบื่อง่ายเบื่องขวของเรา” เบื่องขวคือ ธรรมเสนาบดี เป็นเสนาบดีแห่งธรรม เป็นผู้ที่มีปัญญารององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สร้างผลประโยชน์ในพระพุทธศาสนา คอยแก้ไข คอยทำสิ่งที่ผิดในพระพุทธศาสนาให้เป็นสิ่งที่ถูก พระสารีบุตร

พระโมคคัลลานะ อัครสาวกเบื่อง่าย เบื่อง่ายที่มีฤทธิ์มีเดช เวลาพวกเดียรถีนครนถ์ที่เขาแสดงฤทธิ์แสดงเดช โมคคัลลานะปราบได้หมดนะ

เบื่อง่าย เบื่องขว คือรับภาระเผยแผ่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นนักรบเบื่อง่ายและเบื่องขว นักรบแห่งธรรม นักรบสัจจะความจริง นี่ต่างหาก ถ้าเบื่อง่าย เบื่องขวของเราอยู่ตรงนี้ อยู่ที่ท่านเป็นแม่ทัพ แม่ทัพธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหาก

แล้วที่นี้ชาวพุทธเราเคารพบูชา ก็หล่อรูปพระอัครสาวกเบื่อง่ายและเบื่องขว แล้วเราก็จะไปสับสน นั้นเบื่อง่าย นี่เบื่องขว

ทองเหลืองเหมือนกันหมดนะ เขาหล่อจากทองเหลือง แบบอันเดียวกันเลย แต่ท่านให้ตั้งว่าเป็นอัครสาวกเบื่อง่ายและเบื่องขว เบื่อง่ายและเบื่องขวคือคุณธรรม คือคุณงามความดี คือท่านได้สร้างผลประโยชน์ไว้กับพระพุทธศาสนาหาศาล

แต่ที่นี้ด้วยเพราะมหาศาล ชาวพุทธเราถึงเคารพบูชา ว่าพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เป็นอัครสาวกเบื่อง่ายและเบื่องขว ถึงสร้างรูปเคารพไว้คู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วเวลาไปมหายาน ไปในจีน อัครสาวกเบื่อง่ายเบื่องขวเป็นพระกัศสปะกับพระอานนทนะ

คนไปเที่ยวเมืองจีนนะ แล้วไปเห็นพระพุทธรูป ทำไมอัศวสาวกเบื่อง่ายและเบื่องวองค์หนึ่งรูปแก่เฒ่าเหลือเกิน อีกองค์หนึ่งทำไมหนุ่มป้อเลย ความเชื่อของเขา เบื่อง่ายและเบื่องวาคือพระกัศปะกับพระอนันท์ เบื่อง่าย เบื่องวของมหายาน

นี่ไง เวลาบอกว่า มหายาน เถรวาท

เออ! ความเชื่อมั่นต่างกัน แล้วความเห็นมันก็ต่างกัน แต่ถ้าปฏิบัติไปถึงแล้วสิ้นกิเลสเหมือนกัน ถ้าสิ้นนะ ส่วนใหญ่มันสิ้นจริงหรือเปล่าไม่รู้ อันนั้นคือเรื่องของนิกาย ความเชื่อแต่นิกาย แต่เป็นพระพุทธศาสนาเหมือนกัน

นี่พูดถึงว่า พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เบื่อง่ายและเบื่องว หนุงคะ

ไม่ต้องงง ไม่ต้องไปสนใจ พุทโธ พุทโธให้ใจสงบ อันนี้สำคัญกว่า

แต่ถ้าเป็นเบื่อง่าย เบื่องวของเถรวาทที่เราเคารพบูชา ท่านเป็นกำลังสำคัญของพระพุทธศาสนา ท่านเป็นผู้ช่วยพระพุทธเจ้าเผยแผ่ควบคุมพระพุทธศาสนา มา เอาคุณงามความดีของท่าน เอาคุณงามความดี เอาแม่ทัพรธรรมของท่านประพฤติปฏิบัติมา อันนี้สำคัญกว่า จบ

อันนี้สำคัญเลย “๖. ถ้าคุณพ่อคุณแม่ดื่มเหล้า เล่นการพนัน ลูกหลานตำหนิคุณพ่อคุณแม่ มันจะบาปไหมคะ แล้วเถียงพ่อเถียงแม่บาปไหมคะ ความคิดและหน้าที่การงานของแต่ละรุ่นมันเปลี่ยนคะ บางทีเถียงกันหนักๆ เข้าขั้นทะเลาะกัน เราารู้แล้วว่าผู้ใหญ่ทำผิด แต่เขาไม่สำนึก แล้วเถียงกันอย่างนี้กับพ่อกับแม่บาปไหมคะ”

บาปสิคะ บาปสิคะ ไซ้ พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของคุณนะ ให้ชีวิตเรานี้มา ให้ชีวิตเรานี้มานะ ถ้าเราเป็นลูกอภิชาตบุตร ลูกที่ดีงาม เราทำตัวของเราดีงาม อยู่ที่ตัวเรานี้แหละ ตัวเราประพฤติปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัย พ่อแม่จะเกรงใจ พ่อแม่จะไม่ให้เราทำความดีได้อย่างไร

แต่ด้วยธรรมชาติ ด้วยทิวฐิมานะของคน ถ้าพ่อแม่อย่างไรก็ถือทิวฐิว่าสูงกว่า ถึงจะผิดก็อาย ไม่กล้าพูด แต่จะเอาความถือตัวว่าเป็นพ่อเป็นแม่เอามาข่ม

ไอ้เนี่ยมันเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเรารู้เรื่องกิเลสนะ เรื่องของทิวฐิของพ่อของแม่ เขาต้องยิ่งใหญ่กว่าลูกอยู่แล้ว เราก็ใช้ตรงนี้เป็นประโยชน์กับเรา เราก็ใช้ตรงนี้ให้เราอ่อนน้อมถ่อมตนไปซะ

ถ้าพ่อแม่เขาถือว่าเขาเป็นเจ้าของ เขาเป็นเจ้าของชีวิต ไอ้เราก็จะดิ้นรนพรวดๆ เลย จะไปได้แย่ง ไร่ประโยชน์ ได้แย่งไปมันมีแต่การโต้แย่ง

เราต้องทำตัวใหม่ ทำตัวให้ติดดินเลย ให้เรียบราบไปเลย แล้วส่งเสริมให้ท่านอยู่ของท่านอย่างนั้น แล้วเราทำตัวของเรา เราทำตัวของเรา เช่น เราเคยทำอะไรไม่ดี เราก็ทำให้ดีขึ้น แล้วเขาก็เห็นเขาก็มอง ถ้าเขาเห็นเขาก็มองว่าเราดีขึ้นๆ เอ๊ะ! มันดีขึ้นเพราะอะไร ดีขึ้นเพราะว่าไม่ดื่มเหล้า ไม่เล่นการพนัน นี่เวลาเขาเห็นขึ้นมานะ

ใช่ การดื่มเหล้า การเล่นการพนันนะ มันสูญเสียทรัพย์สินมาก แล้วสูญเสียทรัพย์สินมาแล้วเราจะต้องหามาใช้หนี้ใช้สินด้วย ความใช้หนี้ใช้สิน ตอนนั้นเราค่อยๆ พุด ค่อยๆ พุด ค่อยๆ บรรยาย

ถ้าพูดนะ ไอ้การเถียงพ่อเถียงแม่ ถ้าใช้คำว่า “เถียง” นั่นก็เรื่องหนึ่ง แต่ใช้คำว่า “การเจรจา” การพยายามควบคุมการเปลี่ยนแปลงให้ทำให้ดีขึ้นมา ให้ดีขึ้นมา อะไรผิดอะไรถูก

จะบอกว่า ผู้ใหญ่ก็รู้ว่าผิดอยู่แล้ว แต่เขาไม่สำนึกตัว ไม่สำนึกตัวเพราะความเคยชิน เพราะเขาไม่มีศีล เขาไม่เคยทำ หรือตอนที่ว่าเราเป็นลูกเล็กๆ อยู่ เขาชวนขวายเป็นเพื่อนเลี้ยงอยู่เลี้ยงดูพวกเรา ตอนนั้นท่านทุกข์ท่านลำบากของท่าน เวลาท่านสะดวกสบายขึ้นมา ท่านก็อยากจะใช้ชีวิตแบบนี้บ้าง เราก็ต้องคิด

ถ้ามันเคยทุกข์เคยยากมา มันไม่เคยใช้ชีวิตอย่างนี้มา เวลาเขามีเงินมีทองขึ้นมาเขาก็อยากจะลองกินเหล้าเมายาของเขาบ้าง ถ้าเราเห็นสภาวะแบบนั้น เราก็ต้องมาเห็นเรื่องความจำเป็นตอนที่ว่าเขาเลี้ยงดูเรามา ตอนที่ชวนขวายเป็นเพื่อนดูแลลูก ๔-๕ คนมันต้องทุกข์ต้องลำบาก แต่พอมันโตขึ้นมาแล้วมันสุขสบายได้บ้างก็อยากจะหาสุขหาสบายของตัวเองเล็กๆ น้อย

เวลาเขาพูดนะ กินเหล้าเมายามันสุขเล็กๆ น้อยๆ

แต่ไอ้เรามันไม่น้อยนะสิ เราก็ไม่อยากให้เป็นอย่างนั้นใช่ไหม

อันนี้เราพูดถึงนะ แค่นี้ ๕ มันก็ผิดแล้ว สุราเมรยมชฺชปมาทฏฐานา มันผิดศีลข้อ ๕ ให้อ่านคำว่า “ผิด” เราว่ามันผิดอยู่แล้ว แต่ทฎฐิมานะเรื่องกิเลสในใจของคนมันจะเอาชนะเขาแพ้งกัน

การที่จะเอาชนะเขาแพ้งกัน แล้วเราเอาความอยากแพ้อากชนะกันมาต่อรอง เวลามาต่อรอง การเป็นพ่อเป็นแม่ อย่างไรเขาก็ไม่ยอม อย่างไรๆ เขาก็ไม่ยอม มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอกที่เจรจาแล้วเขาบอกเขายอมแพ้ มันเป็นไปได้ ถ้ามันเป็นไปได้แล้ว ตรงนี้

นี่เราพูดถึงผลของวิภวณะนะ เราพูดถึงทุกชีวิตที่เกิดในโลกนี้ เราไม่ได้พูดถึงชีวิตของเราเท่านั้น กิเลสมันเป็นแบบนี้ ทฎฐิมานะของคนมันเป็นแบบนี้ แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์ไง เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราศึกษาพระพุทธศาสนาแล้ว ในเมื่อกิเลสมันเป็นแบบนี้ แล้วเราก็จะเอาการโต้แย้งเพื่อเอาชนะกัน มันได้ประโยชน์อะไร การโต้แย้งมันไม่ชนะกัน มันไม่ชนะกันแล้วทำให้พ่อแม่ถลาไปลึกกว่านี้อีก

แต่ถ้าเราเอาน้ำเย็นเข้าลูบ เราเอาความดีเข้าไปให้ท่านเห็น ถ้ามันได้ มันได้นั่นคือการแก้พ่อแม่ ถ้ามันไม่ได้ มันไม่ได้มันก็กรรมของสัตว์

นี่ไง หลวงตาท่านสอนไว้ ห้ามเถียงพ่อเถียงแม่ ห้ามเถียง ถึงพ่อแม่จะผิดก็ห้ามเถียง นี่หลวงตาท่านพูดไว้อย่างนี้เลย

คำว่า “ห้ามเถียง” เพราะอะไร เพราะมันเถียงไปแล้วมันทำให้แต่ลึก ให้อ่านทฎฐิมานะ ให้ความจะเอาชนะคะคานกันมันมีแต่ลึกไปๆ เอาชนะกันมากขึ้น แล้วมันจะแก้ยากขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้าดีที่สุด เจ็บชะ

วันนี้กินเหล้าขวดหนึ่งเมา พรุ่งนี้เอาสองขวด พรุ่งนี้เอาสามขวดเลย

เขารู้ เพียงแต่ว่ามันเป็นการยอมกันไง ถ้าเรายอมซะ เรายอมซะ เขารู้ว่ามันผิด บอกเลย “หนูไม่เห็นด้วย หนูไม่ต้องการ แต่พ่อแม่จะทำอย่างนี้ก็เอา แต่หนูไม่ชอบ” แค่นั้นพอ แล้วเราทำตัวเราดี

ไม่ใช่ประชดนะ พ่อกินสามขวด เรากินห้าขวด โอ้ย! อย่างนี้ไม่จบไม่สิ้น

นี่พูดถึงว่า ถ้าพ่อแม่เต็มเหล้า เล่นการพนันนะ ผิดศีล ๕ อบายมุขมันก็ไปสู่อบายภูมิ ถ้าเราทำสิ่งที่ดีงามมันก็เป็นศีลเป็นธรรม ถ้าเป็นศีลเป็นธรรม มันก็ต้องมาจากความพอใจในใจของเขา

ถ้าความพอใจในใจของเขานะ แล้วมันเป็นกรรมของสัตว์ๆ นะ บางคนมันก็รู้ตัวชั่วทั้งนั้นนะ เราว่าทุกคนรู้หมด ให้อัปกินเหล้าเมายาเขาก็รู้ว่าเขาทำสุขภาพเขาเสียหาย เจ็บไข้ได้ป่วย เขาต้องไปหาหมอ หมอเขาบอกว่า งดเหล้า งดบุหรี่ หมอก็สั่ง หมอก็บอก เขาก็รู้ตัวชั่ว แต่เขาทนกิเลสเขาไม่ไหว เขาทนความอยากในใจไม่ไหว

ความอยากในใจ เพราะทำไปมันก็ผิด แล้วก็รู้ว่าผิดด้วย แต่ความอยากในใจมันทำ มันเรียกร้อง มันจะทำ ถ้ามันทำไป เราค่อยๆ ค่อยๆ เจริญ

ทุกคน เราเข้าใจว่าทุกคนรู้จักผิดชอบชั่วดีนะ แล้วพ่อแม่ทุกคนก็อยากให้ลูกเป็นคนดีด้วย แล้วถ้าพ่อแม่ที่ดีนะ จะทำตัวเป็นตัวอย่างด้วย ไม่ทำตัวอย่างที่ไม่ดีให้ลูก แต่นี่เขาทำอย่างนั้น ค่อยๆ เถียง ค่อยๆ เจริญไป

เขาบอกว่าถึงขั้นทะเลาะกันเลย

ทะเลาะก็ส่วนทะเลาะ ภาษาเรานะ เห็นแล้วเราเฉยเสียดีกว่า ทั้งๆ ที่มันเสียดแทงหัวใจนะ มันเสียดแทง เพราะคนที่ไม่ติดเหล้า ไม่ติดการพนัน มันบอก ของเล็กน้อย หยดก็เล็ก เล็กไม่ไปก็จบ พูดได้ทั้งนั้นนะ แต่คนที่ติดทำไม่ได้

ถ้าคนที่ติดทำไม่ได้ ก็ผ่อนกัน ต่อรองกันไปเรื่อยๆ ให้ลดลงน้อยลง จากมากให้เหลือน้อย ถ้าจากน้อยให้จบสิ้นกันไป พอถ้าจบสิ้นกันไปนะ ทั้งพ่อทั้งแม่และเราจะเห็นคุณประโยชน์ ประหยัดมัธยัสถ์ มีทรัพย์สินที่เหลือ สุขภาพก็แข็งแรง ครอบครัวก็มีความสุข ถ้ามันเข้าสู่ศีลสุธรรม มันดีงามไปหมดเลยทั้งครอบครัว แล้วอบอุ่นด้วย

แต่เป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม มันเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม เพราะเราเกิดมาเจอสภาพแบบนี้ ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ถ้าเถียงกันไป มันจะเป็นบาปใหม่คะ

ถ้าเราคิดว่ามันจะเป็นบาปแล้ว มันจะเป็นบาปเป็นกรรมไง เด็กๆ นะ ในพระไตรปิฎก พ่อแม่รักลูกมาก อุ้มลูกไว้ใจ ลูกมันก็เล่น เอามือตบหน้าแม่ๆ ตายไปมือเป็นใบตาลเลย ตบหน้าแม่ที่ แม่ก็หัวเราะนะ เออ! ลูกมีความสุข ลูกยิ้มแย้มแจ่มใส

ลูกมันเล่น มันก็ฟาดไปฟาดมา ตบหน้าพ่อตบหน้าแม่ ตายไปนะ มือเป็นใบตาลล้าตาลเลย ไม่ได้มีเจตนา แล้วพ่อแม่ก็พอใจด้วยนะ ตบแป๊ะ หัวเราะด้วย ลูกตัวเองมันไร้เดียงสา ลูกตัวเองมันมีความสุข ตบแป๊ะๆ พ่อแม่ก็ดีใจ เพราะลูกมันสนุกมัน ไม่มีโทษอะไรเลย ตายไปนะ มือเท่าล้าตาล เพราะได้ตบหน้าพ่อหน้าแม่ อันนั้นเป็นบาปเป็นกรรม

ถ้าเป็นบาปเป็นกรรม หนูจะเป็นบาปหรือไม่คะ

เพราะเราเลี้ยงได้แย่ง ความไม่สบายใจ ความทุกข์ใจ ความทุกข์ใจของพ่อแม่ เราก็บาปแล้ว เราบาปเรากรรมแล้ว พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกใจ แต่มันเป็นหน้าที่ หน้าที่เราจะต้องเปิดตาใจของพ่อของแม่ให้ได้ว่า อบายมุขมันจะพาพ่อแม่ไปสู่อบายภูมิ

แต่ถ้ามันมีศีลมีธรรม มันจะพ่อแม่ไปสู่สวรรค์ ไปสู่สุคติ เราอยากให้พ่อแม่เราไปสู่สุคติ ความสู่สุคติ สุคติ มันต้องสุคติตั้งแต่มีชีวิตอยู่

การมีชีวิตอยู่ ไม่เล่นการพนัน ไม่กินเหล้า ไม่ผิดศีล นี่คือสุคติไง สุคติตั้งแต่มีชีวิตอยู่ ตายไปมันก็สุคติ เราก็อยากให้พ่อแม่เป็นอย่างนั้น แต่พ่อแม่ไม่เห็นเจตนาของเราตรงนี้ไง

พ่อแม่บอกว่า อู้อู! ภูเลี้ยงมีมานะ เหล้าขวดหนึ่งก็ซื้อให้พ่อแม่กินไม่ได้เขี้ยวหรือ ทวงอีกต่างหาก ภูส่งเสียมีเรียนมาตั้งเท่าไร เหล้าขวดหนึ่งเท่าไรเอง

แต่เขาไม่เห็นหรอกว่าได้นั้นอบายมุข เรานะซื้อให้ได้ ซื้อให้เป็นลังก็ยั้งได้เลย แต่ไม่ อยากให้พ่อแม่ได้กิน ไม่อยากให้พ่อแม่ได้เสียสุขภาพ แล้วมันเป็นอบายมุข มันเป็นสิ่งที่ไม่ดีงาม อยากให้พ่อแม่เป็นสิ่งที่ดีงาม แต่อธิบายกันได้ยาก เพราะสายบุญสายกรรม มันมีเวรมีกรรมต่อกัน ฉะนั้น เราค่อยๆ แก่ ค่อยๆ ไซ้ไปนะ นี่พูดถึงว่าบาปใหม่ เขาถามนะ จบ

“หลวงพ่อสอนว่า การปฏิบัติธรรมต้องมีครูบาอาจารย์ที่ดี ระหว่างปฏิบัติมันจะได้ไม่ผิดๆ ถูกๆ แล้วไม่ได้อะไรไปเลย”



อันนี้มันอยู่ที่ความเชื่อนะ ศรัทธาความเชื่อของคน เวลาพระเราเวลาถูกต้องไปหรือเปลี่ยนวัดไป เขาให้ดูอาจารย์ของเรา ให้ดูอาจารย์ของเรานิสัยจะเข้ากันได้หรือไม่ เขาให้ดูกัน ๗ วัน ถ้า ๗ วันแล้วถ้าไม่ชอบนิสัยต้องแยกจากกันไป ไม่อย่างนั้นมันปรับอาบัติปาจิตตีย์เพราะอะไร เพราะไม่ชอบนิสัย ใ้ฉันแม่แต่พระที่อยู่ด้วยกันเขายังต้องดูนิสัย

ใ้ฉันก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติต้องมีครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ที่ดี ดีจริงๆ นะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดินนี้ขวดเต็มทีเลยเพื่อจะปั้นโอง ครูบาอาจารย์ที่ดีมันต้องดีเหล็กจะตีได้ต้องใส่ในเตา แล้วสุบลมให้มันแดงๆ เลย แดงๆ แล้วออกมาตี

ครูบาอาจารย์ที่ดีนะ ท่านคอยบอก คอยชี้ คอยแนะ ใ้เรา ก็เบียดเบียนเลย แต่ถ้าครูบาอาจารย์โ้ไปก็โ้มา นั้นครูบาอาจารย์ที่ไม่ดี ลูกศิษย์ผิดก็ไม่บอก ลูกศิษย์ผิดก็เอาอกเอาใจใจเห็นไหม ไปวัดไหนนะ โ้ๆ เจริญพรๆ

ไปหาหลวงตาสิ ขึ้นไปบนศาลานะ แล้วท่านขัดศาลาไว้สะอาด ปูเสื่อไว้ โยมส่วนใหญ่ขึ้นไปแล้วเหยียบ มันจะลื่นไปเลย ล้มเลยละ

พอล้มแล้วหลวงตาท่านบอกเลย “ศาลานี้ไม่ชอบคนเช่อ”

นึกว่าจะโ้จะได้ชม ขอโทษนะ แหม! ลูกศิษย์เราทำไม่ดี ทำให้โยมต้องลื่นล้ม ไม่ใช่

ท่านจะบอกเลย ศาลานี้ไม่ชอบคนเช่อ คนต้องมีสติ การเหยียด การคู้ การเดินต้องมีสติระวัง นี่ท่านไม่เจริญพร

อาจารย์ที่ดีและอาจารย์ที่ไม่ดีอยู่ที่เหตุผล เหตุผลว่าท่านชักนำเราไปที่ไหน ชักนำเราพยายามให้ละให้ว่าง โลกธรรม ๘ มีลามเลื่อมลามก มียศเลื่อมยศ เป็นของเดิม ของเก่าแก่ เราไม่ต้องการไม่ปรารถนาอย่างนั้น

เราปรารถนาจะรู้จะค้นหาจะหาความจริงในใจของเรา แล้วสัจจะความจริงในใจของเรามันโดนอวิชชาความไม่รู้มันปิดบังไว้ แล้วคนจะมาชี้จะมาบอก มันจะคอยว่าเลย “คนอื่นว่าถูก เวลาหนูว่าอะไรก็ผิดๆ เวลาคนอื่นถูกหมดเลย”

นั่นก็คนอื่น ไม่ใช่มีงู ก็ไม่ใช่ใจเอ็งงู ไม่ใช่ความถูกผิดในใจงู เขาเอาความถูก ความผิดในใจ แล้วเอาความถูกความผิดในใจแล้วนะ เวลาอุบายวิธีการอบรมให้เข้ามาถึงใจ ครูบาอาจารย์อย่างนี้หาที่ไหน คนที่ขุมทรัพย์เลยละ ขุมทรัพย์ในใจที่เราไม่รู้จัก

ดูสิ เวลาหาน้ำมันดิบ น้ำมันดิบอยู่ในหัวใจแล้วเจาะไม่ได้ๆ มีคนบอกให้เจาะน้ำมันดิบ ในใจเอ็ง เอ็งจะได้เงินทองมหาศาลขนาดไหน เอ็งจะบอกคนนั้นไม่ดีๆ อีกหรือ ไอ้คนที่หลอกมึง ไปลงทุน ลงทุนแล้วไม่ได้อะไรเลย ไอ้นั้นดีใช่ไหม

นี่พูดถึงว่าหาอาจารย์ที่ดีไป พบบอกหาอาจารย์ที่ดีแล้วมันขึ้นเลยนะ มันดีตรงไหนวะ ดีที่เจริญพรหรือดีที่ขุมทรัพย์

คนที่ขุมทรัพย์ของเรานี้หาไม่ได้ หาแสนยาก ขุมทรัพย์ของเราแท้ๆ อยู่กับใจเราแท้ๆ เรายังหาไม่เจอ ให้ครูบาอาจารย์ของเราหักเข้ามา ปัญญาคือการทวนกระแสกลับเข้าไปสู่จิต ของตน

ถ้ามันเข้าไปสู่จิตของตนได้ มันไปค้นคว้าจิตของตนได้ หลวงตาเวลาท่านสิ้นกิเลส กราบ แล้วกราบเล่าๆ กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านรู้ได้อย่างไร ท่านรู้ได้อย่างไร เวลาเรารู้แล้วมันขนาดนั้นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว ๒,๐๐๐ กว่าปี เวลาหลวงตาท่านสิ้น ของท่าน ท่านกราบแล้วกราบเล่า กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์นั้น เมื่อ ๒,๐๐๐ กว่าปีนั้น เวลากราบ เห็นไหม

หาอาจารย์ที่ดี เวลาบอกว่าหาอาจารย์ที่ดี มันก็กรรมของสัตว์ ดีหรือชั่วมันอยู่ที่ว่า อำนาจวาสนาของเราไง ถ้าอำนาจวาสนาของเรา มันให้คะแนนเอง ดีหรือชั่วมันตัดสินของมัน ไม่ได้ตัดสินที่สัจจะความจริงงู เพราะกิเลสมันมีในใจใช่ไหม เราก็ว่าเราอยากหาอาจารย์ที่ดี แต่พอไม่ถูกใจละดินพราดๆ เลย

แต่ถ้ามันถูกใจ ถูกใจคือถูกกิเลส ถูกใจคือการส่งเสริมกิเลส

มันขัดใจ ขัดใจคือขัดกิเลส ขัดกิเลสในใจของเรา

มันเคยตัวแล้วไม่มีใครชี้หน้า ครูบาอาจารย์ เวลาหลงตา หลงปุ้มนั่นท่านบอกว่า ดีหัว  
กิเลส ดีหัวกิเลสเลย ดีหัวไอ้หัวใจ ไอ้กิเลสในใจเอ็งนั่นนะ ไอ้ที่มันขัดมันแย้งในใจนั่นนะ เวลา  
ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดีหัวกิเลส เอวัง